

Současný stav a vývoj výzbroje obrněných vojsk armád kapitalistických států

Článek podává stručnou informaci o současném stavu a vývoji tankové výzbroje, o dopravních prostředcích a prostředcích technického průzkumu v kapitalistických státech.

Podle hodnocení vojenských odborníků kapitalistických států neodpovídá zavedená tanková bojová technika armád kapitalistických států současným takticko-technickým požadavkům. Např. podle velitele kontinentálního velitelství amerických pozemních sil generála Bruce C. CLARKa neodpovídá současná americká tanková výzbroj, tj. lehký tank M 41, střední tanky M 48 a M 47 a těžký tank M 103, současným požadavkům vedení boje a operace a celkové světové úrovni. Hlavní nedostatky se projevují v malém akčním rádiu (průměrně 130 km), ve velké váze vozidel, v malé palebné síle tankových zbraní a v nevyhovující přesnosti střelby. Mimo to některé typy tanků vykazují velkou poruchovost způsobenou nevhodným materiálem a konstrukcí. Tak např. u tanku M 47 bylo použito nevyhovujícího materiálu k výrobě vodících listů kanónů, které se zadíraly a u tanků M 48 dochází k častým poruchám převodových skříní.

Podobně negativně hodnotí americké tanky, které jsou ve výzbroji západoněmecké armády, i západoněmečtí vojenští odborníci.

Britské tanky mají ještě menší bojovou hodnotu než americké vzhledem k větší váze (střední tank Centurion váží asi 50 tun a těžký tank Conqueror váží 63 tun) a vzhledem k nevhodnému tvaru korby a zvláště věže.

K odstranění těchto nedostatků se ve Spojených státech amerických, v Německé spolkové republice a ve Velké Británii intenzivně pracuje na konstrukci nových středních tanků, které mají nahradit současně střední a těžké tanky. Nový americký tank má být vyzbrojen výkonným dělem nebo řízenou střelou, které by byly schopny ničit všechny typy tanků protivníka a jeho akční rádius má být při nejmenším 320 km. Ostatní bojové vlastnosti mají být alespoň takové jako u současných středních tanků.

Uvedeným požadavkům se přibližuje americký střední tank M 60, i když ještě není konečným řešením vývoje nového tanku. Tank M 60 má kanón ráže 105 mm, váží 46 tun, má dieselový motor a jeho akční rádius je větší než 320 km, neboť má nádrže na 1300 litrů PHM. Konstrukce tanku není ještě zcela ukončena, i když firma Chrysler Corp. dostala v květnu 1959 zakázku asi na 200 tanků. Korba tanku s motorem je nové konstrukce, zatím co věž je převzata z tanku M 48A2 a kanón je britského původu.

V konečné fázi vývoje nových amerických středních tanků mají tyto zbraně vážit 25 až 35 tun a mají být vyzbrojeny kanóny ráže 105 až 155 mm střelejícími speciálními protipancéřovými střelami s velkou počáteční rychlostí.

Všechny vyvíjené střední tanky mají být schopny exploatace při teplotách od minus 320 °C do plus 520 °C bez pomocných zařízení a při teplotách od minus 540 °C s pomocnými zařízeními. Skladování tanků (konservování) má být možné v rozmezí teplot od minus 620 °C do plus 710 °C.

Tanky mají být přizpůsobeny ke kolektivní ochraně osob proti účinkům zbraní hromadného ničení.

V Německé spolkové republice se dokončují prototypy několika středních tanků, z nichž jeden, který je řešen ve spolupráci s britskou armádou, má vážit 35 tun a má být vyzbrojen kanónem ráže 105 mm. Je pravděpodobné, že celková koncepce tanku bude obdobná jako u bývalého německého tanku Panther, neboť vedoucí postavení v jeho vývoji má firma Henschel, která za druhé světové války vyráběla tanky Panther. První prototypy tohoto tanku mají být zkoušeny pravděpodobně v březnu t. r. Německé velení předpokládá objednat asi 2000 nových západoněmeckých středních tanků, kterými by byla přezbrojena podstatná část německých obrněných divizí.

Mimo uvedený střední tank spolupracuje západoněmecké velení na konstrukci nového středního tanku s francouzskou armádou a s belgickým zbrojním průmyslem. Cílem všech těchto prací je nahradit nevyhovující americké a britské tanky, které jsou v současné době ve výzbroji západoevropských armád. K tomuto přezbrojování může však dojít až po ukončení zkoušek vyhovujících prototypů a dodávkách zbraní ze sériové výroby, tzn. v letech 1963 až 1964.

Lehké americké tanky M 41 mají být nahrazeny novými tanky a kanóny ráže 90 mm (M 41 má kanón 76,2 mm). Všechny lehké tanky mají být obojživelné a schopné dopravy vzduchem. Ke splnění těchto požadavků mají mít slabší pancéřování. V konečném stadiu vývoje mají americké lehké tanky vážit maximálně 15 až 18 tun. Ve výzbroji francouzské armády a některých západoevropských armád zůstanou francouzské lehké tanky AMX 51 (váží 14 tun a jsou vyzbrojeny kanónem 75 mm), které jsou považovány za nejvýkonnější současné lehké tanky armád kapitalistických států.

V dalším vývoji tanků jsou řešeny motory pro různá paliva a ve Spojených státech amerických a ve Velké Británii jsou řešeny možnosti použití atomového pohonu v tancích.

*

Dalším úkolem, který je v současné době řešen v armádách hlavních kapitalistických států, je zlepšení prostředků protitankové obrany tak, aby hlavní tíhu boje s tanky protivníka neunesly vlastní tanky, jejichž vlastností má být především využito k palebné podpoře pěchoty a k ničení živé síly a palebných prostředků protivníka.

Dosavadní tarasnice a bezzákluzové kanóny, např. americká tarasnice 88,9 mm M 20 Bazooka, 106mm bezzákluzový kanón, 120mm britský bezzákluzový kanón a 75mm francouzský bezzákluzový kanón mají být postupně nahrazeny výkonnějšími reaktivními zbraněmi. Převážně jde o protitankové řízené střely, které mají účinný dostřel 1,3 až 3,5 km a probíjejí pancíř o síle až 450 mm. Zatím se plně osvědčily francouzské střely SS-10 a SS-11 s dostřelem 1,5 a 3,5 km, západoněmecká střela typu 810 s dostřelem 1,6 km, britská střela VICKERS 891 s dostřelem 1,6 km a švýcarská střela MOSQUITO s dostřelem 1,8 km. Všechny tyto střely jsou naváděny na cíl signály vysílanými po drátech. Pracuje se na vývoji protitankových řízených střel s pasivním samonaváděním (na základě infra-techniky) a s účinným dostřelem 6 km. Tyto střely však jsou v počátečním stadiu vývoje, takže je nelze zatím prakticky hodnotit.

Velení americké armády řeší v současné době ještě dva důležité problémy v oboru výzbroje obrněných vojsk: zvýšení pohyblivosti a snížení počtu dopravních vozidel v obrněných svazcích a jednotkách a technické prostředky průzkumu obrněných vojsk.

K zvýšení pohyblivosti a snížení počtu dopravních vozidel v obrněných svazcích a

jednotkách má být upuštěno od standardních nákladních automobilů a namísto nich mají být zavedena vozidla systému GOER. Tato vozidla, která se skládají z výkonného a velmi pohyblivého jednoosého tahače a návěsu, jsou schopna překonávat terén nedostupný pro normální vozidla a dopravit šestitunové až šestnáctitunové náklady, čímž jedno vozidlo GOER nahradí 3 až 6 normálních vozidel. Tahač má spalovací motor o výkonu 260 KS, dosahuje rychlosti 55 km/hod. a má akční rádius 480 km. Vozidla GOER jsou obojživelná a jsou zvláště výhodná pro dopravu PHM, různého materiálu, dále jako střežecké ústředny a štábní vozy. Prototypy vojenských vozidel systému GOER jsou v současné době ve zkouškách.

Nové technické prostředky průzkumu mají zabezpečit rychlé a přesné zjišťování cílů a pozorování bojiště. Tento úkol je řešen průzkumnými bezpilotními prostředky, např. typu SD-3.

Jsou to malé bezpilotní letouny dálkově řízené rádiovými povely. Jsou schopné činnosti za každého počasí a jsou vybaveny nejmodernějšími průzkumnými přístroji. V přední části jsou umístěny fotografické přístroje. V noci se přidává samočinné zařízení pro bleskové osvětlení krajiny. Dále může být prováděna infrafotoografie ve dne i v noci pomocí speciální osvětlovací výbojky, která je zdrojem infračerveného záření. Místo těchto přístrojů může být zamontována televizní snímací kamera nebo zařízení pro radiolokační průzkum.

Průzkumný bezpilotní prostředek SD-3 váží 300 kg, má dostup do 12 000 m, rychlost letu 600 km/hod. a akční rádius asi 200 km. Hlavní výhodou bezpilotního prostředku je, že tvoří malý cíl a může působit v malých i velkých výškách. V poslední době jsou konány pokusy s programovým řízením, které nelze rušit. Tyto pokusy jsou údajně úspěšné.

Mimo uvedené hlavní vývojové úkoly je v americké armádě prováděno přezbrojování transportérů starších typů za transportéry M 113, které se vyznačují malou bojovou vahou (10 tun), velkou pohyblivostí a jsou obojživelné. Firma Food Machinery and Chemical Corp. dostala již objednávku na 900 těchto transportérů. Rovněž západoněmecká armáda nahrazuje nevyhovující americké transportéry M 75 za nové transportéry britské a francouzské konstrukce.

Z uvedeného hodnocení kapitalistických vojenských odborníků vyplývají nedostatky současné výzbroje obrněných vojsk armád hlavních kapitalistických států, tj. nízké bojové hodnoty současných tanků, potíže v zásobování obrněných svazků a jednotek a nízká úroveň technických prostředků průzkumu. Ze zaměření vývoje je zřejmé, že obrněná vojska hlavních kapitalistických armád budou postupně výzbrojována výkonnějšími zbraněmi, avšak konvenční konstrukce, to znamená, že nelze očekávat ve výzbroji nově zbraně založené na zcela nových principech.

Статья вкратце повествует о современном состоянии и развитии вооружения, о средствах транспорта и средствах технической разведки в капиталистических государствах.
